

2-8.9.2024.

THEATRE ТЕАТАР

№3

четвртак

5. септембар • 2024. година

НА РАСКРШЋУ
AT THE CROSSROADS

ХРОНИКА ФЕСТИВАЛА

ОСНИВАЧИ ФЕСТИВАЛА

НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ

ПОДРЖАЛИ

ФЕСТИВАЛ ДРАМЕ И ПОЗОРИШТА БАЛКАНСКОГ КУЛТУРНОГ ПРОСТОРА | FESTIVAL OF DRAMA AND THEATER OF THE BALKAN CULTURAL SPACE

Вида Огњеновић ПОЕТЕСА

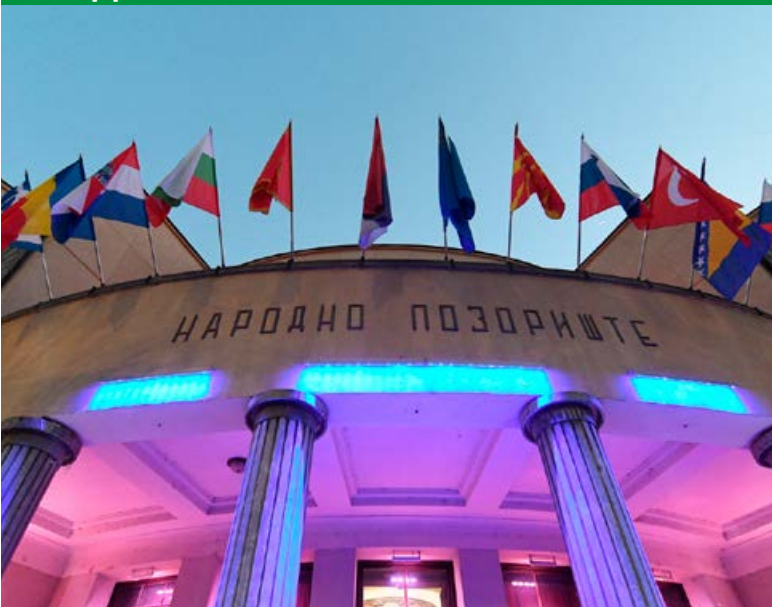
Режија: Вида Огњеновић
Вестимографичка: Жансавета Татић Чугурлић
Докмент вестимографичка: Снежана Хорват
Композитор: Никола Чугурлић
Сценографи: Жасмина Пашковић
и Младен Стојановић

СИНОЋ НА ФЕСТИВАЛУ

Вида Огњеновић • ПОЕТЕСА
СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ И УГ НОВИ ТВРЂАВА ТЕАТАР (Србија)

ДЕО АТМОСФЕРЕ

ОКРУГЛИ СТО

Поетеса у мушком свету

Представа *Поетеса* по тексту и у режији Виде Огњеновић, а у копродукцији Српског народног позоришта и Удружења грађана Нови тврђава театар.

Вида Огњеновић је написала бројне комаде и режирала чак 109 комада. Комад *Поетеса* је велики и на нивоу онога по чему препознајемо Виду Огњеновић и на нивоу онога што она заправо и јесте. Јако је слојевит комад, а оно што је мени највише занимљиво и о чему сам највише размишљала јесте његов језик, који осликава наше језичко културно наслеђе. Вида воли да се инспирише историјским личностима и да о томе пише драму, а за ову је изабрала песникињу Милицу Стојадиновић Српкињу, чији је живот заправо био једна велика драма, истакла је Оливера Милошевић, модераторка округлог стола критике, на самом почетку

разговора о представи.

Сашо Огненовски, позоришни критичар из Македоније, је рекао да је имао среће да прочита овај текст пре него што је погледао представу. Наводи и да је негде прочитао утисак да овај текст говори о неснађености Милице Стојадиновић Српкиње, што је врло индикативно и значајно. Драмски текст се зове Поетеса, а не Песникиња, што је врло важно, зато што звучи елегично, а ова представа и јесте једна врста елигије. Јако ми се допао тај феминистички круг, борба жена да се баве јавним послом. Ова представа својом поетичношћу говори о томе да друштво и интелектуалци не препознају песникњу – то је оно што се дешавало на овим просторима, бити песникиња било је срамно. У овој представи се види да је Вида Огњеновић, као врсна редитељка, успела да се дистанцира од сопстве-

ног текста као редитељка, што ретко коме полази за руком.

Маестрално је изведено нешто што сам први пут доживела – ово је прича о жени у мушком свету, написана тако и одиграна да гледамо мушке ликове и глумце који их играју у женској представи. Мушки ликови су некако статисти са задатком у овој представи, они су ту да би жене могле да одиграју оно што им је задатак. Жене се лавовски боре у овој представи, а посебно бих истакла улогу Катице, која је најмлађа, најслађа и најсвежија крв, дијалогски постављена и маестрално одиграна.

Дејан Петковић, позоришни критичар, је истакао да је видљиво да је Вида Огњеновић врло детаљно проницали у живот ове поетесе, што је врло занимљив материјал.

Јована Сџанковић

ИНТЕРВЈУ

Вида Огњеновић:

Град градом чини позориште

Поигравајући се са насловом романа Ђамила Сијарића „Кућу кућом чине ластавице”, Вида Огњеновић је изговорила важну реченицу: „Град градом чини позориште”, реченицу која може да служи и у припреми Закона о позоришту, али и у промоцији било кога града који има позориште, баш као што је и Ниш. *Поетеса* и прича о Милицы Стојадиновић Српкињи спојила је књижевницу, редитељку и некадашњу амбасадорку Србије и Ниш, град на раскршћу, са театром на раскршћу.

Као уметничка директорка и чланица Савета фестивала *Нови Тврђава театар* зна и колико је тешко организовати, али и колико је важно да позориште има своје фестивале.

- Фестивал Театар на раскршћу је веома битан, као што је сваки фестивал битан, нарочито овакав који је добро организован, на добром месту, на раскршћу, на доброј тачки укрштања. Символично и логично, има ли бољег места? - пита се Вида Огњеновић.

Као филмски град Ниш се више пута показао током 58 година колико се одржавају Филмски сусрети, а позоришни фестивалски центар то полако постаје.

- Ниш треба и може да буде позоришни центар, то

није питање, питање је да ли се томе поклања довољно пажње, енергије, воље и добрих идеја. Наравно да Ниш треба да буде позоришни фестивалски центар - сматра Вида Огњеновић.

На трибини *Позоришни модели балканској културној простора*, која је одржана другог дана фестивала, члан Савета и менаџер у култури из Хрватске др Душко Љуштина рекао је да једно насељено место “не може нешто бити град ако нема месечно једну позоришну представу”. То је подстакло Виду Огњеновић на једну реченицу која би требало да златним словима буде исписана:

- Сетих се наслова романа једног од наших знаменитих писаца “Кућу кућом чине ластавице”. По аналогији “Град градом чини позориште”. Уколико нема позоришне куће, то значи да му мањка једна културна полуга. Ниш, срећом, има позориште и то одавно и успева да увек има добро позориште са падовима и успонима, проблемима. Никада није било да га није било у новије време. Ниш је и по позоришту, град. А што боље позориште, то је значајнији град - додаје.

На фестивал *Театар на раскршћу* Виду Огњеновић је довела њена представа *Поетеса* за коју је радила текст

и режију. Комад је о једној од најзначајнијих личности 19. века. Раније је објаснила да јој је било јасно да не треба да пише биографску драму јер ју је занимао „Миличин драматични сукоб са самом собом”.

- Она је цитирана у историји књижевности, о њој је писано. Ово није представа да нас обавести о њој, већ да нас обавести о једном културном случају 19. века о томе какве препоне треба да прескочи једна млада жена ако хоће да буде поетеса, ако хоће да се бави књижевношћу у једној тек насталој земљи испод окупације Турске, која се тек сналази као самостална држава. Иако је Милица Стојадиновић Српкиња припадала мањинском делу Хабсбуршке монархије. Она је живела у Војводини што значи да су европске идеје стизале до тог дела брже него до тадашње Србије. На неки начин, она је скупо платила ту књижевну и поетску енергију коју је осетила и хтела да подели - рекла је Вида Огњеновић.

Сада имамо прилику да будемо део тих европских идеја, а то највише можемо захвалити уметницама и уметницима као што је и Вида Огњеновић.

Љубица Јоцић

ИНТЕРВЈУ

Наташа Станишић:

Верујем да је уметност лек и за уметника и за публику

Наташа Станишић је млада српска позоришна и телевизијска глумица. Једна од њених највећих улога је главна улога Милице Стојадиновић у представи *Поетеса* у продукцији Српског народног позоришта, а у режији Виде Огњеновић. Са Наташом смо разговарали о њеним глумачким почецима и раду са великом Видом Огњеновић на изузетно захтевној улози у представи *Поетеса*.

1. Какви су били Ваши глумачки почеци и шта је оно што Вас је привукло овој професији?

Имала сам животну срећу да јако рано спознам оно чиме желим да се бавим, не могу лако то да објасним, али се тачно сећам дана када сам у мислима сва своја интересовања, а била су расута до крајности, успела да објединим у глуми. То је сада један дуг пут са отежалим коферима, а на који сам кренула јер једино тако нисам изгубила ништа. Ту је стало много људи, много сати, рада, читања, разних школа, исто тако прегршт разочарања, али и оних „анђела” који те вуку да наставиш за свим оним лепим.

2. У представи “Поетеса” играте лик Милице Стојадиновић, српске девојке. Како

сте видели тај лик на почетку процеса и којим сте се средствима служили у раду на лику и представи?

Милица Стојадиновић је једна прича о прелепој и великој жени која је храбро корачала у свет, али је спотакла себе. Требало је времена разумети жену која је очаравала, али сама са собом била несрећна. Ова представа обухвата период од 30 година живота, то је био један велики изазов, али сам се са њим борила тиме да је разумем и да схватим да је проток година, који је евидентан, само једна додатна туга, док њена прича не мери дане и године.

3. Какво је искуство радити на представи са великом Видом Огњеновић? Како памтите процес?

Заиста велико, сећам се дана када сам професорку Виду Огњеновић први пут видеала, иако сам тада имала девет година знала сам да је она професор глуме, за мене је у том тренутку свет стао, јер у мојој глави није постојао нико већи од некога ко је професор глуме. Тако да од тог малог бића које тек чека на живот доћи у позицију да ми велика редитељка повери главну улогу је нешто више од сна. Заједно радити,

заједно проживљавати и заједно створити представу је пре свега част, а искуство непроцењиво.

4. У којој сте се улози најбоље осећали до сада као глумица?

Баш у овој, Милица ми је донела велику снагу и љубав да једно крхко биће верује у људе у целом свом наличју. Она је својим животом платила дуг слепог веровања и сломљена у борби свима нама дала залог да је и даље слаavimo кроз своје истрајавање.

5. Да ли постоји нека улога која Вам је привлачна и у којој бисте волели да се остварите?

Ја волим да ме улоге изненаде, ниједној се нисам надала, а ликови су ме налазили и онда смо поделили живот. Ти сусрети су заправо непроцењиви, они се роде, настану и нестану у мени, али оставе траг. Учимо и разумемо себе кроз туђе судбине, па било то свето или проклето верујем да је уметност лек и за уметника и за публику. Тако ћу дочекати са радошћу све нове душе са њиховим врлинама и манама да заједно постанемо бољи.

РЕЧ КРИТИКЕ

ПОЕТЕСА

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ И УГ НОВИ ТВРЂАВА ТЕАТАР (Србија)

ДАР ТРАЖИ РЕАЛИЗАЦИЈУ

Поетеса, Вида Огњеновић, режија Вида Огњеновић, Српско народно позориште и Удружење грађана *Нови тврђава театар*

У комаду *Поетеса* Вида Огњеновић смешта судбину Милице Стојадиновић Српкиње у шири, историјски и друштвено-политички контекст, како у Срему, тако у Бечу, слика бурно време, Европа тада гори. Вида Огњеновић то време коментарише, али и указује да је то и такво време умногоме одредило живот Милице Стојадиновић Српкиње, песникиње „врдничке виле“ која се у то време кретала и била уважена у значајним круговима, имала је поштовање од

Вука Стефановића Караџића, Бранка Радичевића, младовуковаца и самог Његоша... Овај комад пропитује позицију Милице Стојадиновић и поготово, како стоји у речи редитељке да је њену пажњу привукао Миличин страх од себе, од свог талента, да је то било полазиште за њену сценску расправу.

Милица (Наташа Станишић) за чију поезију се каже да је је „заострена“ и „народну чест увеличава“ пита се да ли је добра? Милица слуги негативан одговор. Пропада од спознаје. Наташа Станишић је игра изнутра, испрва занесену (јер су је највећи ауторитети оног доба винули у висине), затим сломљену жену. Кроз читаву представу се питамо од чега се брани, а шта је оно што жели. Остаје питање шта би се догодило да су је ауторитети кориговали и саветовали, да ли би њена поезија била добра, а њена судбина другачија? Колико је до карактера, судбине односно система породичног и друштвено-политичког, ко-

лико обликују и условљавају животе? Вида Огњеновић представу режира деликатно, отварајући низ питања, предочава Миличину трагичну судбину у породичном миљеу, али отвара и питање родне неравноправности и Миличине пионирске кораке у њеном преовладавању, предочава њену књижевну амбицију. Или изнад свега тога представа казује како се Милице није у животу дало, некако јој се све за чим је посегнула отело?

Глумачки ансамбл веома пажљивом, усклађеном игром доноси пред публику тај низ питања, остављајући нам да их добро чујемо, њима се бавимо и унутар њих откривамо и себе и свет са свим дамарима које носи(мо).

Наташа Гвозденовић

РЕЧ КРИТИКЕ

ПОЕТЕСА

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ И УГ НОВИ ТВРЂАВА
ТЕАТАР (Србија)

УСПАВАНКА ЗА МИЛИЦУ С.

Треће вечери *Театра на раскршћу* гледали смо *Поетесу*, биографско-историјску драму Виде Огњеновић о животу и стварању песникиње Милице Стојадиновић Српкиње.

Поетски комад написан изразито „женским рукописом“, у сваком погледу подражава романтичарски дух времена о коме пише, али и свим расположивим лирским средствима надомешћује све оно што главна јунакиња драме себи не допушта, борећи се за равноправно место у мушкој литератури. Лик песникиње какву нам приказује Вида Огњеновић, а тумачи Наташа Станишић, добро зна да је задатак буђења националне свести одговорно поверен

искључиво ратницима и песницима и не допушта себи слабост српске жене и мајке, задужене за успављивање чеда и певање народних песама уз огњиште и колевку. Ту жртву, равну злочину према рањивој женској природи, ауторка строго супротставља не само плејади славом овенчаних мушких историјских личности, већ и жена које улогу српске мајке и супруге живе као једини смисао постојања, међу којима блиста посебан украс овог рукописа, лик поетесине млађе сестре Катице, коју филигрантски гради Тамара Станисављев. Тај фини рад на лику, али и улози, можда је и највреднији део комада, јер исту емоцију коју су отац и мајка даровали обема девојчицама, једна је сестра острастила до крајности онога што се у мушком свету зове „женска памет“, а друга угушила до онога што се сматра „женским глупошћу“. Ову неправду Виде Огњеновић исправља тако што у женској драми мушким лико-

вима даје управо ону функцију коју су жене имале у мушком свету - улогу онога који брине, теши, чува и воли.

Романтизована верзија историје, завршава као свака утопија, претерано и патетично, на чему инсистира и редитељски концепт ауторке. Песникиња Милица Стојадиновић Српкиња какву нам је донела Вида Огњеновић своју успаванку је написала жени у себи, да би пробудила песникињу у свакој од нас.

Јелена Појовић

РЕЧ КРИТИКЕ

ПОЕТЕСА

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ И УГ НОВИ ТВРЂАВА
ТЕАТАР (Србија)

ЕЛЕГИЈА О ПЕСНИКИЊИ

(О представи „Поетеса“ по драми Вида Огњеновић у њеној режији и у копродукцији Српског народног позоришта из Новог Сада и Удружења трагана Нови тврђава театар. Главне улоге: Наташа Станишић, Предраг Момчиловић, Миодраг Пешировић, Тамара Станисављевић)

Песници се рађају. Њихов додир са божанским је мистичан и ми га на Земљи називамо талентом. Али поезија је јавна књижевност. Поезија је да се чита. Ко ме? То питање од једне речи отвара страшну биографску причу о песникињи Милицы Стојадиновић Српкињи која је постала несхваћени део тадашњег друштва, тачније социјалног миљеа Србије. Ова представа Вида Огњеновић је метафора о женској борби за свој јавни простор, за отварање

могућности да се уметност роди и женском духу. Она не води драму и представу као биографску причу, она са животне приче Милицы Стојадиновић Српкиње извлачи страдање женског талента и декадентност и конзервативност друштва у овом региону деветнаестог века. Још даље, ова представа говори о феминистичкој нити која не познаје време и место, него само родну револуцију која нажалост још траје и у овом, двадесет и првом веку. Тако ми у овој представи не читамо биографију ове велике српске песникиње која за живота није сазнала какву је рецепцију имала њена поезија и поред тога што се за њу интересовало Вук Караџић лично, него читамо редундатност једне социјално замрачене средине која у њу гледа несвакидашње биће којег оставља самог избегавајући њену близину. Тако и умире та сирота велика песникиња, као и многи књижевници чија се дела славе после њиховог одлажења са овог света, не сазнајући каква јој је поезија.

Елегичност представе је оно што највише импонира, а сва-

како и порука. И данас нико не живи од поезије као и у то време у коме најужа фамилија укори своју чудну сестру и кћерку да није учинила ништа у свом животу. То је нека прагматична повезница која разочарава, али и води ка револуцији која је дуготрајна и врло тешка, револуцији у којој уметност насупрот тривијалности коначно треба да добије свој рат. Милица Стојадиновић Српкиња је данас слављена српска песникиња, „поетеса“ како је назива Вида Огњеновић отварајући метафоричност њеног паћенићког живота са ужасним крајем у 48-ој години живота. Друштво и колективно мњење увек отажава пут правој књижевности, увек се изнад великог литерарног дела надимају сиви облаци небулозе и тривијалности. Представа „Поетеса“ безусловно говори о тој вечној борби која нажалост иза себе оставља много жртава за које је сећање само вапај по ономе што је неповратно изгубљено. Али увек остаје нада и таленат који се увек појављује да потстрекне оно божанско у уметности.

Сашо Огњеновски

Приредила
Јана Савић:

УТИСЦИ

ПУБЛИКЕ

Кад помислим на све те приче које смо чули о њеном животу и раду, морам да кажем да је ово заиста био посебан доживљај. Глумачка екипа је била фантастична, нарочито глумица која је играла Милицу – толико је била емотивна и уверљива, да сам стварно осећао све њене борбе и страсти. Сценографија и костими су такође били изванредни, пренели су нас право у то време. Свака сцена је имала своју дубину. Било је ту и смеха и суза, а посебно ми је остала у сећању она сцена где се Милица суочава са својим највећим изазовима, била је реална и дирљива.

Марко Савић

Допала ми се представа, допала ми се главна глумица и допала ми се радња, свиђа ми се како је приказано, можда је у неким деловима било превише развучено без потребе, али у суштини је супер, занимљиво је, поготову главна глумица. Представа јесте занимљива, поред главне глумице ја бих издвојио и глумицу која је глумила Ану, она ми је некако потпуно позитивна.

Ана и Милош

Представа на један емотиван и занимљив начин прати главни лик Милице Стојадиновић коју је Наташа Станишић дословно дочарала, али такође бих морао да похвалим и глумицу Гордану која је била маестрална и која је само доказ да не постоје велике и мале улоге.

Пејшар Ивановић

Још смо под утиском, иду нам сузе, све је одлично и глума и текст, све! Стварно је дивно.

Марија Ужаревић

Глумица која је играла сестру је била најбоља! Највише се радувала да игра и баш сам уживала да је гледам и једва сам чекала кад ће опет она да изађе на сцену.

Марија Јовановић

Доста је емотивно само можда мало дуже траје за нас, иначе је океј, главна глумица је одлична. Млада глумица је одлична, представа је врло добро направљена и нешто смо ново сазнали ко није знао о Милице Стојадиновић, њену судбину што ме је јако потресло.

Драјана Стефановић

РЕЧ КРИТИКЕ

ПОЕТЕСА

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ И УГ НОВИ ТВРЂАВА
ТЕАТАР (Србија)

ДРАМСКИ КАРУСЕЛ О ЈЕДНОЈ ПЕСНИЧКОЈ СУДБИНИ

Поетеса, Виде Огњеновић, трећа такмичарска представа овогодишњег Фестивала *Театар на раскрићу*, настала је у копродукцији Српског народног позоришта и Удружења грађана *Нови Тврђава Театар* и премијерно изведена 4. децембра 2022. године у Новом Саду. Овај драмски карусел на сцену изводи једну романтичарску личност *par excellence* и њену трагичну судбину омеђену преломним догађајима и профилима кључних личности које на историјској сцени дефилују средином 19. века. Ауторка драмског предлошка, уједно и редитељка представе, Вида Огњеновић, одбацује могућност да је њена намера била да прави биографску драму о животу поетесе и угледне Сремице, Милице Стојадиновић – Српкиње (1828-1878).

Како се и доима након виђене инсценације, драма ове несвакидашње жене, поникле у релативном обиљу свештеничке породице, а

трагично страдале као просјакиње на улицама Београда, не одвија се по неком конзистентнијем драмском сижеу, већ мапира значајније догађаје у животу самосвојне песникиње ерудитског образовања, обједињавајући их у низ мање или више повезаних епизода, и то пре свега присуством других ликова – чланова породице, али виђених историјских личности онога доба, као што су Вук Караџић, Љубомир Ненадовић, Лудвиг Франкл, Мина Вукомановић Караџић и други. Ипак, оно што утиче на стварање унутарње кохезије у одвијању сценске радње, јесте нарастајућа интимна драма песникиње и дискрепанца која настаје у судару њеног бујног доживљаја живота, поезије и снаге жене у доба романтизма са још увек безнадежно патријархалном Србијом, неспремном на другу улогу жене сем оне традиционалне. Глумица Наташа Станишић, успела је да сведеном и промишљеном емотивном глумачком интроспекцијом ослика њене поступне трансформације од еуфоричне и енергичне девојке – помало бунтовне у борби за своје место у пантеону српских песника – до разочаране средњовечне уседелице, несхваћене од свих, па и од најближих.

Посебан тон овом животном калеидоскопу Милице Стојадиновић дала је (скоро па макбетов-

ска) сцена са три слепе народне песникиње (Сања Ристић Крајнов, Вишња Обрадовић и Сања Микишић), чија трагична, просјачка судбина жена, сакривених од остатка света правим или лажним телесним недостацима, као да појачавају трагичку дубину Миличиног пада, наговештавајући њен коначан суноврат. Сцена је упечатљива и говори о „подземној“ акцији жена из народа да се одрже у животу, али да се својим скривеним талентима не замера правилима мушког света, којем је женски дар излишан, узалудан, ако не и срамотан. Ова сцена је својеврсна апотеоза женама ствараоцима и својим скоро париталним искакањем представља значајан креативни отклон у линеарно-епизодној нарацији представе.

Остале улоге тумаче Предраг Момчиловић, Гордана Каменаревић, Тамара Станисављевић, Миодраг Петровић, Јована Балашевић, Гордана Ђурђевић Димић, Јован Нешковић, Мирослав Фабри, Милован Филиповић, Мило Лекић, Марко Савковић и Пеђа Марјановић. Костимограф је Јелисавета Таћић Чутурило, сценографију су креирали Жељко Пишкорић и Младен Стојановић, музику је компоновао Никола Чутурило, док је Марија Ердељи ауторка фотографија.

Дејан Пејковић

РЕЧ КРИТИКЕ

ПОЕТЕСА

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ И УГ НОВИ ТВРЂАВА
ТЕАТАР (Србија)

УЗОРНА ДРАМА ПЕСНИЧКОГ БИЋА

Чињенице из живота Милице Стојадиновић Српкиње изузетна суграђа за обликовање драме. Вида Огњеновић, међутим, не пишетиичну биографску драму него из обиља чињеница које имају драмски потенцијал бира унутрашњу драму песникиње, тачније њенско са самом собом. Жанровски најтачније одређење представе *Поетеса* Вида Огњеновић јесте сценска расправа, и управо тако своју драму аутопоетички именује ауторка. Драма је то у којој се расправља о судбини песникиње из раздобља српског романтизма. *Поетеса* је драма о неприлагођености песникиње 19. века и потискивању

сопствене даровитости тенастојању да се тај “божји дар” усклади са моралним и обичајним обрасцима века. У том усклађивању настаје сукобљавање индивидуе и друштва, треће интимних преокупација песникиње (истинито изнијансирана улога од заноса младе песникиње до душевног бола од свих напуштеног разочараног бића) и стега којенамеће окружење. Тако настаје, веродостојна слика немирних друштвених, политичких и културних прилика једног раздобља, детаљно разрађена у уводној драмској слици а која је, у ствари, рам за узбудљиву и потресну слику жене и песникиње у том раздобљу. Ликови драме су значајне појаве националне књижевне, културне и друштвене историје: реформатор српског језика и народног стваралаштва Вук Стефановић Караџић (Миодраг Петровић) његова ћерка Мина (Јован Балашевић), његова жена Ана Краус Караџић (Гордана Ђур-

ђевић Димић), песник и путописац Љуба Ненадовић (Јован Нешковић), песник и професор Ђорђе Рајковић (Милован Филиповић), бечки песник Лудвиг Франкл (Мирослав Фабри) и др. Њихов став према поетеси, нарочито лицемерје “славних мужева” према жени (вербално бодрене у њеном присуству, а у ствари заборав и игнорација) Вида Огњеновић узима за темељ заплета драме.

Поетеса је узорна, традиционална драма, коју одликује мноштво ликова, до детаља вајаних јасних карактера. Успон и суноврат “врдничкевиле” како су савременици описивали Милицу Стојадиновић, хваљене и оспораване, грљене и осорно одгуркиване песничке појаве, углавном од стране патријархалне заједнице.

Миливоје Млађеновић

Одржана трибина:

О *Театрону* и Музеју позоришне уметности Србије и ове године на фестивалу

Музеј позоришне уметности Србије традиционално је добио своје време на фестивалу *Театр на раскршћу* и Весна Буројевић, директорка Музеја, Мирослав Антић и Горан Максимовић, професор са Департмана за српски језик и књижевност Филозофског факултета, представили су издања која су обележила претходну годину. Ту је неприкосновени *Театрон*, часопис за позоришну уметност, али и едиција „Драмска баштина“, 16. коло у пет књига: „Божидар Борђошки, Свилени рубац“, „Чича Илија Станојевић, Дорђолска посла“, „Миливој Предић, Пуковник Јелић“, „Светислав Предић, Господин министар“ и „Божидар Николајевић, Догорели кров“.

Музеј позоришне уметности Србије је установа културе од националног значаја која постоји од 1950. године и наредне године обележиће значајан јубилеј - 75 година. Весна Буројевић, директорка најавила је значајну изложбу која нас очекује ускоро.

- Ускоро отварамо изложбу посвећену династији Обреновић и њиховом значају за оснивање и изградњу позоришта, као и садржаја представа. То је нова изложба, а њу прати и каталог. Ту је пратећа прича изложбе и све што су

колеге налазили током истраживања, а заправо су стручне студије које су равноправне - каже Весна Буројевић.

Директорка Музеја се лепим речима опростила од Момчила Ковачевића, некадашњег директора, који је недавно преминуо.

Театрон, часопис за позоришну уметност излази већ 50 година, а Мирослав Антић, књижничар каже да је досад објављено 115 засебних свезака где је садржано преко 2.300 радова.

- *Театрон* има устаљени концепт и тренутно издајемо два двоброја годишње. Надамо се да ћемо успети да повећамо тај број часописа. *Театрон* отвара драма домаћег аутора који није објављиван и изведен, а сада је објављена драма Радомира Путника *Активностии корисника* - истакао је Антић.

Он је детаљно представио последњи објављени број, а посебно је истакао да у *Театрону* читаоци могу наћи и критику две премијере балетских представе.

На крају је Горан Максимовић, професор са Департмана за српски језик и књижевност Филозофског факултета представио 16. коло едиције „Драмска баштина“. Она садржи пет књига: „Божидар Борђошки, Свилени рубац“, „Чича Илија Станојевић, Дорђолска посла“, „Миливој Предић, Пуковник Јелић“, „Светислав Предић, Господин министар“ и „Божидар Николајевић, Догорели кров“.

Љубица Јоцић

ПРОГРАМ

ВЕЧЕРАС НА ФЕСТИВАЛУ

Едуардо де Филипо • СУБОТА, НЕДЕЉА И ПОНЕДЕЉАК
САТИРИЧКО КАЗАЛИШТЕ „КЕРЕМПУХ“, ЗАГРЕБ (ХРВАТСКА)

Превод: Бранка Ракић
Режија: Паоло Мађели
Адаптација и драматизација: Жељка Удовичић Пле-
штина
Сценографија: Миљенко Секулић
Костимографија: Марита Ђопо
Композитори: Иванка Мазуркијевић и Дамир Марти-
новић Мрле
Аутор видео-пројекција: Иван Марушић Клиф
Дизајн светла: Александар Чавлек
Кореографија за плес мамбо: Тамара Деспот
Асистент редитеља: Макс Форетић
Асистент редитеља и инспицијент: Мирела Тихава

Улоге:

Роза – Линда Бегоња
Вирџинија – Миа Аночић Валентић
Пепино – Дражен Чучек
Роко – Филип Детелић
Федерико – Игор Јуринић
Антонио – Вилим Матула
Ђулијанела – Јосипа Анковић
Амелија – Анита Матић Делић
Атилио – Матија Шакоуроња
Рафаеле – Марко Маковичић
Луиђи Јаниело – Хрвоје Кечкеш
Елена Јаниело – Бранка Трлин
Кројач – Ведран Мликота
Микеле – Дамир Пољичак
Марија Каролина – Ана Марас Хармандер
Роберто – Давор Ковач
Доктор – Карло Млинар

тета, нећак, сусједи и други незвани или пак звани гости – плејада ликова чија нас шароликост уводи у богат и често турбулентан свијет разгранатих обитељских и иних односа док се преплићу нити њихових судбина и међусобних веза. Глумачки ансамбл вјешто разоткрива слојеве живота својих ликова, откривајући нам њихове тајне, страхове, амбиције и снове. У томе медитерански гласном али ипак интимном окружењу откривају се универзалне истине које нас све повезују, као што је природна жеља за љубављу, разумијевањем и припадношћу.

Као интригантан оквир приче послужио је сукоб између старог и новог, интеракција традиције и модерности. Обитељ Приоре чврсто је укоријењена у својим наполитанским традицијама, али се суочава с вјетровима промјена који пушу кроз њихове животе. Сукоб генерација јасно илустрира напетости између прихваћања успостављених норми и неизбјежног тражења нових путова.

На концу, свијет представе *Субоџа, недјеља и њонедјеља* послужио је као микрокосмос друштва, одражавајући промјењива времена и сложене односе који дефинирају људску егзистенцију. Истражујући партнерске односе, обитељ, традицију, модерност и особне амбиције, драма нуди нијансирано разумијевање изазова и комплексности с којима се људи суочавају у својој потрази за срећом и испуњењем.

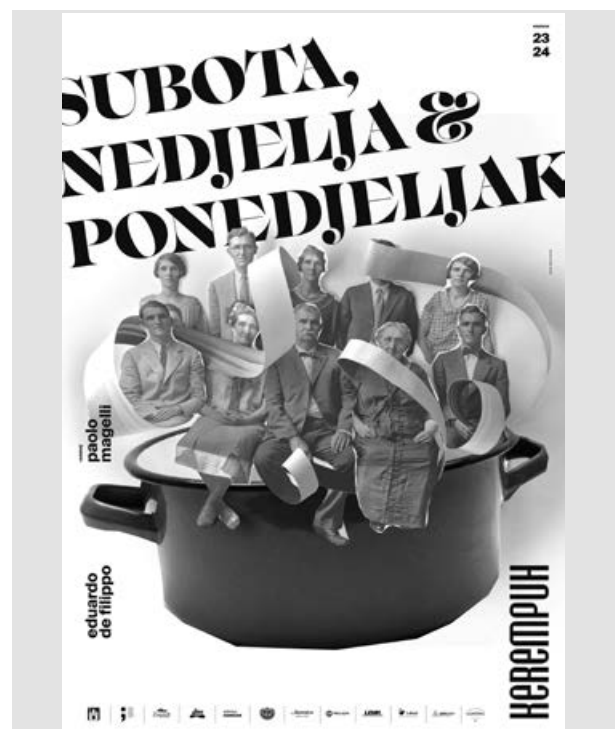
Жељка Удовичић Пleshтина,
драматург

РЕЧ ДРАМАТУРГА

Субоџа, недјеља и њонедјеља, ремек-дјело Едуарда де Филипа, талијанског драматичара, глумца и редатеља, истражује динамику обитељских односа и друштвених норми. У низу комичних ситуација које се догађају тијekom једнога викенда, представа нам открива различите погледе на партнерске односе, брак, каријеру и живот сам. Иако је ова драма написана прије много десетљећа, њезине теме, као што су анализа живота у заједници, недостатак праве комуникације, тражење равнотеже између пословних обвеза и приватнога живота, положај жене у друштву који тражи промјену, генерацијске разлике – и данас су итекако релевантне.

Кроз хумор и сатиру, али и дозу сјете и туге, представа осликава универзалне аспекте међуљудских односа и пружа пригоду за размишљање о властитим приоритетима и вриједностима у овом нашем убрзаном свијету.

Недјељни ручак у дому обитељи Приоре окупља три генерације које живе под истим кровом. Ту је дјед, затим родитељи, дјеца, њихови партнери,

ПРАТЕЋИ ПРОГРАМ

Дејвид Елдриџ • КУТИЈЕ
Бу Јапим продукција, Истанбул (Турска)

Режија: Балим Кар и Семих Дегирменџи
 Превод и адаптација: Бурџу Горек
 Режија: Балим Кар и Семих Дегирменџи
 Дизајн сцене: Илгаз Касапоглу
 Дизајн светла: Селен Чакирхан
 Костимографија: Елиф Аџик
 Продуцент: Бу Јапим

Играју:
 Бурџу Горек
 Дилара Гул
 Ерди Кокерер

ОСНИВАЧИ ФЕСТИВАЛА

Град Ниш

НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ
НИШ

ФЕСТИВАЛ ПОДРЖАЛИ

Република Србија
Министарство културе

ZLATARA
STANI VIROVIĆ
1993

ПРИЈАТЕЉИ
ФЕСТИВАЛА

ПАРКИНГ СЕРВИС НИШ
да увек има слободног места

AdverCity

La Vie
cafe & restaurant

МЕДИЈСКА ПОДРШКА
ФЕСТИВАЛА

Издавач: Народно позориште Ниш · За издавача: Спасоје Ж. Миловановић
Редакција: Јована Станковић (уредница), Љубица Јоцић, Јана Савић · Прелом: Саша Јовановић
Фото: Мирослав Лавренчић · Штампa: Nais print, Niš · Тираж: 30 примерака
Народно позориште Ниш · Синђелићев трг бб, 18000 Ниш, Србија
Веб сајт: www.narodnopozeristenis.rs · Фејсбук страница: <https://www.facebook.com/NiskoNarodnoPozoriste/>
E-mail: npnis@narodnopozeristenis.rs · direktor@narodnopozeristenis.rs
uprava@narodnopozeristenis.rs · marketing@narodnopozeristenis.rs